

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการดำเนินงาน

การวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านการผลิตผลิตภัณฑ์เห็ดและผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม ด้วยการจัดการความรู้ของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและพัฒนารูปแบบการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว โดยการวิจัยครั้งนี้ได้จัดทำโครงการย่อยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ สำหรับโครงการย่อยประกอบไปด้วย 5 โครงการ คือ

1. โครงการเวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม
2. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ
3. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด
4. โครงการติดตามผลด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ
5. โครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

ซึ่งแต่ละโครงการมีรายละเอียดและผลการดำเนินโครงการดังนี้

1. การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ ของชุมชนด้วยการจัดเวทีชาวบ้าน

การจัดโครงการ “เวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม” จัดขึ้นโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ สมาชิกเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ได้ทบทวนรูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมที่กลุ่มได้ดำเนินการ มาว่าเป็นอย่างไ และต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาด้านรูปแบบการผลิตอย่างไร บ้าง ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยจะได้นำมาประกอบการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนา รูปแบบการผลิตของกลุ่มต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1). เพื่อศึกษาสภาพการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษกลุ่มของเกษตรกรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว

2). เพื่อศึกษาปัญหาในการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษของกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว

3). เพื่อศึกษาความต้องการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนารูปแบบการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษของกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว

การศึกษานี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูล จากการประชุมกลุ่มย่อยของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้มีเวทีในการแสดงความคิดเห็น ตามข้อคำถามที่ผู้วิจัยกำหนด การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ในเชิงลึก สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการสัมภาษณ์ตัวแทนครัวเรือน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตัวแทนของครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น 52 ครัวเรือน พบว่าครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมมี 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเห็ด จำนวน 4 ครัวเรือน 2. กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 7 ครัวเรือน 3. กลุ่มผู้สนใจเพาะเห็ด จำนวน 33 ครัวเรือน และ 4. กลุ่มผู้สนใจปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน 27 ครัวเรือน รายละเอียดของผลการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 2 ข้อมูลของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ด

ตอนที่ 3 ข้อมูลของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษ

ตอนที่ 4 ข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเห็ด

ตอนที่ 5 ข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ

สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 2 คน	4	7.7
3 – 4 คน	34	65.4
5 – 6 คน	12	23.1
7 คนขึ้นไป	2	3.8
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมา มีสมาชิกในครัวเรือน 5 – 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามรายได้ของครัวเรือนโดยเฉลี่ยต่อปี

รายได้โดยเฉลี่ยต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
50,000 บาทต่อปีหรือต่ำกว่า	24	46.2
50,001 – 100,000 บาทต่อปี	13	25.0
100,001 – 150,000 บาทต่อปี	6	11.5
150,001 – 200,000 บาทต่อปี	5	9.6
มากกว่า 200,000 บาทต่อปี	4	7.7
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี 50,000 บาทต่อปีหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีรายได้ 50,001 – 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามพื้นที่ทำการเกษตร

พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
1 ไร่หรือน้อยกว่า	13	25.0
1.01 – 5 ไร่	19	36.5
5.01 – 10 ไร่	15	28.8
10.01 – 15 ไร่	4	7.7
มากกว่า 15 ไร่	1	2.0
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร 1.01 – 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมา มีพื้นที่ทำการเกษตร 5.01 – 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม

“เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่ม	37	71.1
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม	15	28.9
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว” คิดเป็นร้อยละ 71.1 และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 28.9

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการถือครองพื้นที่ทำการเกษตร

การถือครองพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
เป็นของตนเองทั้งหมด	30	57.7
เช่าทั้งหมด	13	25.0
เป็นของตนเองบางส่วน เช่าบางส่วน	9	17.3
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมาเช่าพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10 ปี	14	26.9
10 – 19 ปี	2	3.8
20 – 29 ปี	18	34.6
30 – 39 ปี	11	21.2
40 ปีขึ้นไป	7	13.5
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม 20 – 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามการใช้แรงงานด้านการเกษตร

การใช้แรงงานด้านการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก	33	63.5
มีการจ้างแรงงานเพิ่มเติม	19	36.5
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 63.5 และมีการจ้างแรงงานเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 36.5

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

แหล่งที่มาของเงินงบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือน	34	65.4
เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	22	42.3
เงินกู้ยืมในระบบ	5	9.6
เงินกู้จาก “กองทุนหมู่บ้าน”	4	7.7
เงินยืมปลอดดอกเบี้ย	3	5.8
เงินกู้จากกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”	2	3.8
เงินกู้จากกลุ่ม “ออมทรัพย์แม่บ้าน”	2	3.8

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือน ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมาคือเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 42.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด

ความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	39	75.0
ปานกลาง	12	23.1
มาก	1	1.9
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ด

ประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	38	73.1
เคย	14	26.9
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 73.1 และเคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 26.9

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามประสบการณ์ศึกษาดูงานเรื่องการเพาะเห็ด

ประสบการณ์ศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	38	73.1
เคย	14	26.9
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาดูงานเรื่องการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 73.1 และเคยศึกษาดูงานเรื่องการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 26.9

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษ

ความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	9	17.3
ปานกลาง	38	73.1
มาก	5	9.6
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 73.1 รองลงมาคือมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรม
เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ

ประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	23	44.2
เคย	29	55.8
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ คิดเป็นร้อยละ 55.8 และไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องปลูกผักปลอดสารพิษ คิดเป็นร้อยละ 44.2

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนจำแนกตามประสบการณ์ศึกษาดูงาน
เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ

ประสบการณ์ศึกษาดูงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	28	53.8
เคย	24	46.2
รวม	52	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาดูงานเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ คิดเป็นร้อยละ 53.8 และเคยศึกษาดูงานเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ คิดเป็นร้อยละ 46.2

สรุปข้อมูลของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการเวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ระบุว่ามีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน (ร้อยละ 65.4) มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี 50,000 บาทต่อปีหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 46.2) ส่วนใหญ่ระบุว่ามีพื้นที่ทำการเกษตร 1.01 – 5 ไร่ (ร้อยละ 36.5) และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว” คิดเป็นร้อยละ 71.1 และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 28.9 พื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองทั้งหมด (ร้อยละ 57.7) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม 20 – 29 ปี (ร้อยละ 34.6) โดยใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก (ร้อยละ 63.5) และใช้เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือน ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 65.4) ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่ามีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในระดับน้อย (ร้อยละ 75.0) และไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ด (ร้อยละ 73.1) และไม่เคยศึกษาดูงานเรื่องการเพาะเห็ด (ร้อยละ 73.1) และผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ระบุว่ามีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับปานกลาง (ร้อยละ 73.1) และเคยเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ (ร้อยละ 55.8) แต่ไม่เคยศึกษาดูงานเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ (ร้อยละ 53.8)

ตอนที่ 2 ข้อมูลของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ด

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตามมูลเหตุจูงใจ

มูลเหตุจูงใจ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเพิ่มรายได้	28	84.8
ต้องการเพาะเพื่อบริโภคเองในครัวเรือน	23	69.7
ได้เข้าร่วมกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”	15	45.5
เหตุผลด้านสุขภาพ	13	39.4
ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ	10	30.3
ต้องการประสบความสำเร็จ	9	27.3
ขั้นตอนการผลิตไม่ยุ่งยาก	8	24.2
ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้นำชุมชน	8	24.2
มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด	7	21.2
ผู้บริโภคนิยมบริโภคเห็ดเพิ่มขึ้น	7	21.2
เห็ดมีราคาสูง	5	15.2
ได้รับการชักชวนจากผู้อื่น	3	9.1
ต้องการเป็นต้นแบบให้กับผู้อื่น	2	6.1
มีวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	1	3.0

จากตารางที่ 15 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีมูลเหตุจูงใจที่ทำให้สนใจจะเพาะเห็ดเนื่องจากต้องการเพิ่มรายได้คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมาต้องการเพาะเห็ดเพื่อบริโภคเองในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 69.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตาม
ความต้องการในการประกอบอาชีพ

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการจะเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริม	33	100.0
ต้องการจะเพาะเห็ดเป็นอาชีพหลัก	-	-
รวม	33	100.0

จากตารางที่ 16 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตามชนิดของเห็ด
ที่ต้องการจะเพาะ

ชนิดของเห็ด	จำนวน	ร้อยละ
เห็ดฟาง	30	90.1
เห็ดนางฟ้า	15	45.5
เห็ดลม	10	30.3
เห็ดเป๋าฮื้อ	4	12.1
เห็ดหอม	4	12.1
เห็ดเข็มทอง	3	9.1
เห็ดหลินจือ	2	6.1
เห็ดหูหนู	1	3.0

จากตารางที่ 17 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะเพาะเห็ดฟางคิดเป็นร้อยละ 90.1 รองลงมาต้องการจะเพาะเห็ดนางฟ้า คิดเป็นร้อยละ 45.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตามงบประมาณที่คาดว่าจะใช้ในการเพาะเห็ด

งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	17	51.5
5,001 – 10,000 บาท	7	21.2
10,001 – 15,000 บาท	6	18.2
มากกว่า 15,000 บาท	3	9.1
รวม	33	100.0

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คาดว่าจะใช้งบประมาณในการเพาะเห็ด 5,000 บาทหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคาดว่าจะใช้งบประมาณ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินงบประมาณ

แหล่งที่มาของเงินงบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือน	12	36.4
เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	10	30.3
เงินยืมปลอดดอกเบี้ย	7	21.2
เงินกู้นอกระบบ	5	15.2
เงินกู้จากกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”	2	6.1
เงินกู้จาก “กองทุนหมู่บ้าน”	1	3.0

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะใช้เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือนในการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคาดว่าจะกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 30.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตามความต้องการ
 เข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ด

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	33	100.0
ไม่ต้องการ	-	-
รวม	33	100.0

จากตารางที่ 20 พบว่าพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดจำแนกตามความต้องการศึกษาดูงาน
 เรื่องการเพาะเห็ด

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	33	100.0
ไม่ต้องการ	-	-
รวม	33	100.0

จากตารางที่ 21 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะศึกษาดูงานเรื่องการเพาะเห็ด คิดเป็นร้อยละ 100.0

สรุปข้อมูลของครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ด

สำหรับตัวแทนครัวเรือนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดน้อย (ร้อยละ 75.0) และส่วนใหญ่ยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรม (ร้อยละ 73.1) และยังไม่เคยศึกษาดูงานเรื่องการเพาะเห็ดมี (ร้อยละ 73.1)

ซึ่งครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดมีเหตุจูงใจหลักมาจากการต้องการเพิ่มรายได้ (ร้อยละ 84.8) ต้องการบริโภคภายในครัวเรือน (ร้อยละ 69.7) และจากการได้เข้าร่วมกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว (ร้อยละ 75.5) ตามลำดับ ซึ่งผู้สนใจทุกคนสนใจจะเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 100.0) สำหรับเห็ดที่สนใจจะเพาะมากที่สุดคือ เห็ดฟาง (ร้อยละ 90.1) รองลงมาคือ เห็ดนางฟ้า (ร้อยละ 45.5) และเห็ดลม (ร้อยละ 30.3) ตามลำดับ และคาดว่าจะใช้เงินลงทุนจากเงินจากเงินส่วนตัวและเงินออมของครัวเรือน (ร้อยละ 36.4)

โดยครัวเรือนที่สนใจเพาะเห็ดมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการเพาะเห็ดทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) และต้องการไปศึกษาดูงานทั้งหมด (ร้อยละ 100.0)

ตอนที่ 3 ข้อมูลของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามมูลเหตุจูงใจ

มูลเหตุจูงใจ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการเพิ่มรายได้	21	77.8
ต้องการปลูกเพื่อบริโภคเองในครัวเรือน	20	74.1
เพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น	16	59.3
เหตุผลด้านสุขภาพ	16	59.3
ได้เข้าร่วมกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”	15	55.6
ต้องการลดการใช้สารเคมี	14	51.9
ต้องการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค	12	44.4
ผู้บริโภคนิยมบริโภคผักปลอดสารพิษเพิ่มขึ้น	13	48.1
ต้องการลดต้นทุนการผลิต	8	29.6
ต้องการแก้ไขปัญหาดินเสื่อม	8	29.6
มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษ	8	29.6
ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้นำชุมชน	8	29.6
ขั้นตอนการผลิตไม่ยุ่งยาก	8	29.6
ผักปลอดสารพิษมีราคาสูง	7	26.0
ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ	7	26.0
ได้รับการชักชวนจากผู้อื่น	5	18.5
ต้องการประสบความสำเร็จ	5	18.5
ต้องการเป็นต้นแบบให้กับผู้อื่น	4	14.8

จากตารางที่ 22 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีมูลเหตุจูงใจที่ทำให้สนใจจะปลูกผักปลอดสารพิษเนื่องจากต้องการเพิ่มรายได้คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาต้องการปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคเองในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 74.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามความต้องการในการประกอบอาชีพ

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการจะปลูกผักปลอดสารพิษเป็นอาชีพเสริม	24	88.9
ต้องการจะปลูกผักปลอดสารพิษเป็นอาชีพหลัก	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางที่ 23 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะปลูกผักปลอดสารพิษเป็นอาชีพเสริม คิดเป็นร้อยละ 88.9 และต้องการจะปลูกผักปลอดสารพิษเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามชนิดของผักที่ต้องการจะปลูก

ชนิดของผัก	จำนวน	ร้อยละ
ผักบุ้ง	18	66.7
ถั่วฝักยาว	15	55.6
ผักคะน้า	12	44.4
พริก	11	40.7
ผักชี	11	40.7
ผักกวางตุ้ง	10	37.0
มะเขือเทศ	9	33.3
แตงกวา	8	29.6
ต้นหอม	8	29.6
ผักกาดขาวปลี	5	18.5
ผักกาดเขียวปลี	4	14.8
กระเพรา	4	14.8
บวบ	3	11.1
กะหล่ำดอก	3	11.1
มะระ	1	3.7
ตำลึง	1	3.7

จากตารางที่ 24 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะปลูกผักบุ้ง คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาต้องการจะปลูกถั่วฝักยาว คิดเป็นร้อยละ 55.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามงบประมาณ
ที่คาดว่าจะใช้ในการปลูก

งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	19	70.4
5,001 – 10,000 บาท	5	18.5
มากกว่า 10,000 บาท	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คาดว่าจะใช้งบประมาณในการปลูก 5,000 บาท หรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมาคาดว่าจะใช้งบประมาณ 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามแหล่งที่มาของ
เงินงบประมาณ

แหล่งที่มาของเงินงบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือน	21	77.8
เงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	7	26.0
เงินกู้จาก “กองทุนหมู่บ้าน”	2	7.4
เงินกู้จากธนาคารออมสิน	1	3.7
เงินกู้นอกระบบ	1	3.7
เงินยืมปลอดดอกเบี้ย	1	3.7

จากตารางที่ 26 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่คาดว่าจะใช้เงินทุนส่วนตัว หรือเงินออมของครัวเรือนในการปลูกผักปลอดสารพิษ คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาคาดว่าจะกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 26.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามความต้องการ
 เข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	27	100.0
ไม่ต้องการ	-	-
รวม	27	100.0

จากตารางที่ 27 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกผัก
 ปลอดสารพิษ คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษจำแนกตามความต้องการ
 ศึกษาดูงานเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	27	100.0
ไม่ต้องการ	-	-
รวม	27	100.0

จากตารางที่ 28 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ต้องการจะศึกษาดูงานเรื่องการปลูกผักปลอด
 สารพิษ คิดเป็นร้อยละ 100.0

สรุปข้อมูลของครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษ

ครัวเรือนที่สนใจปลูกผักปลอดสารพิษ มีเหตุจูงใจหลักมาจากการต้องการเพิ่มรายได้ (ร้อยละ 77.8) ต้องการปลูกเพื่อบริโภคเองในครัวเรือน (ร้อยละ 74.1) และเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นกับเหตุผลด้านสุขภาพเท่านั้น (ร้อยละ 59.3) ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการปลูกผักปลอดสารพิษเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 88.9) สำหรับผักที่ต้องการปลูกมากที่สุดคือผักบุ้ง (ร้อยละ 66.7) รองลงมาคือถั่วฝักยาว (ร้อยละ 55.6) และผักคะน้า (ร้อยละ 44.4) ตามลำดับ โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณในการปลูกไม่เกิน 5,000 บาท (ร้อยละ 70.4) และคาดว่าจะใช้เงินลงทุนจากเงินทุนส่วนตัวหรือเงินออมของครัวเรือน (ร้อยละ 77.8)

ครัวเรือนที่สนใจจะปลูกผักปลอดสารพิษมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษทุกคน (ร้อยละ 100.0) และต้องการไปศึกษาดูงานเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษทุกคน (ร้อยละ 100.0)

ตอนที่ 4 ข้อมูลของเกษตรกรผู้เพาะเห็ด

สมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ที่เพาะเห็ดเพื่อการค้ามีจำนวนทั้งสิ้น 2 ราย ** ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบการเพาะเห็ดของแต่ละรายได้ ดังนี้

1. นางสาวเทียน ใจเมลา ปัจจุบันอายุ 49 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสมาชิกในครัวเรือน 3 คน เป็นแรงงานด้านการเกษตร 1 คน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนคือ 200,000 บาทต่อปี ซึ่งมาจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเฉลี่ย 80,000 บาท ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 4 ไร่ 2 งาน โดยแบ่งเป็นพื้นที่เพาะเห็ดประมาณ 1 ไร่ 2 งาน ที่อยู่อาศัยประมาณ 3 ไร่ สำหรับพื้นที่ดังกล่าวเป็นของตนเองทั้งหมด

สำหรับนางสาวเทียน ใจเมลา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานานกว่า 20 ปี โดยไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่ม และเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือเงินลงทุนของครอบครัว

ปัจจุบันเกษตรกรเป็นผู้เพาะเห็ดเพื่อการค้าเป็นอาชีพหลัก โดยมีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในระดับมาก ซึ่งเคยเข้ารับการฝึกอบรม และศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ดมาแล้ว และมีความสนใจต่อโครงการวิจัยในเรื่องการเพาะเห็ด

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกษตรกรหันมาเพาะเห็ดเพื่อการค้า คือต้องการเพิ่มรายได้ ผู้บริโภคนิยมบริโภคเห็ดมากขึ้น ต้องการเพาะเพื่อบริโภคเอง ประกอบกับมีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด และได้เข้าร่วมเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว โดยทำการเพาะเห็ดมาแล้วประมาณ 10 ปี สำหรับความรู้ที่ได้รับนั้นมาจากการเข้ารับการฝึกอบรม และจากการศึกษาดูงาน

สำหรับเห็ดที่เพาะประกอบด้วย เห็ดนางฟ้า เห็ดลม เห็ดขอน และเห็ดเป่าฮื้อ โดยเพาะจำนวนประมาณ 10,000 ก้อน ต่อรุ่น มีโรงเรือนสำหรับการเพาะเห็ด 2 โรงเรือน เกษตรกรทำการผลิตอาหารร่วน การผลิตหัวเชื้อเห็ด และการผลิตก้อนเชื้อเห็ดเอง มีการใช้แรงงานในการเพาะเห็ด 2 คน โดยทำการเพาะเห็ดตลอดทั้งปี การรดน้ำดอกเห็ดดูฝุ่น 1-2 ครั้ง ดูหนาว 2-3 ครั้ง สำหรับดูฝุ่น 2-3 ครั้งต่อวัน รดน้ำโดยใช้สายยางที่มีฝักบัว และใช้สปริงเกอร์รดเป็นบางจุด แหล่งน้ำที่ใช้คือน้ำประปา และน้ำบ่อโดยใช้ปั๊มดูดขึ้นมา เกษตรกรมีการพ่นสารเคมีฆ่าแมลงก่อนนำเห็ดเข้าโรงเรือน และพ่นสารเคมีเพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ ในโรงเรือนก่อนเริ่มเพาะเห็ดเพราะเชื่อโรคหลายชนิดถ้าไม่ใช้จะทำให้ก้อนเห็ดอยู่ได้ไม่นาน

วิธีการเก็บเห็ดที่ใช้คือใช้กรรไกรตัดออกมา จะเก็บดอกเห็ดเวลาบ่าย 2 โมง เมื่อเก็บผลผลิตแล้วก็จะทำการปรับปรุงโดยการตัดดินเห็ด เพื่อให้เห็ดสวยดูดีมีคุณภาพ จะทำให้ขายได้ราคาดี

เห็ดที่เกษตรกรเก็บแล้วไม่สามารถกำหนดราคาได้เองเพราะเห็ดในท้องตลาดมีหลายประเภทและจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีเห็ดธรรมชาติยังเป็นตัวแปรสำคัญเพราะถ้าเห็ดธรรมชาติออกมาจะทำให้ราคาไม่แน่นอน สำหรับวิธีการจำหน่ายเห็ดของเกษตรกรคือขายปลีกให้ลูกค้าในชุมชน ขายปลีกด้วยตัวเองที่ตลาด และขายส่งให้กับพ่อค้าส่ง

สำหรับในปีหน้า (2552) เกษตรกรต้องการจะเพาะเห็ดชนิดอื่นเพิ่มเติม เพราะจะได้มีเห็ดหลาย ๆ อย่างขายให้ลูกค้า โดยจะใช้กำลังการผลิตในปริมาณเดิม

เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ คือ ต้องการไปศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ดของผู้ประกอบการรายอื่น

ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการเพาะเห็ดที่เกษตรกรพบ คือ ปัญหาด้านการผลิตที่พบโรคระบาด และมีแมลงศัตรูพืชรบกวน ส่วนปัญหาด้านเงินทุน คือ ต้นทุนการผลิตสูง ปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันโรคและแมลงคือแมลงคือยา และสารเคมีมีราคาแพง สำหรับปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ พบเรื่องเชื้อเห็ดปนเปื้อนเชื้อรา วัสดุอุปกรณ์ราคาแพง ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงเรือนมีราคาแพง ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมโรงเรือน สำหรับปัญหาด้านแหล่งจำหน่ายเห็ด ปัญหาด้านการขนส่งผลผลิตเห็ด และปัญหาด้านแหล่งน้ำที่ใช้เพาะเห็ดเกษตรกรไม่พบ

เกษตรกรไม่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการเพาะเห็ด แต่ต้องการไปศึกษาดูงานฟาร์มอื่น เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขการเพาะเห็ดของตัวเอง

2. นายพรหม ใจเมลา ปัจจุบันอายุ 57 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 7 คน เป็นแรงงานด้านการเกษตร 3 คน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนคือ 200,000 บาทต่อปี ซึ่งมาจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเฉลี่ย 30,000 บาท ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 10 ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทำนาประมาณ 3 ไร่ ทำไร่ 6 ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ๆ 1 ไร่ สำหรับพื้นที่ดังกล่าวเป็นของตนเองทั้งหมด

สำหรับนายพรหม ใจเมลา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานานกว่า 40 ปี โดยไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่ม และเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือเงินลงทุนของครอบครัว และกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัจจุบันเกษตรกรเป็นผู้เพาะเห็ดเพื่อการค้าเป็นอาชีพเสริม โดยมีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในระดับปานกลาง ซึ่งเคยเข้ารับการฝึกอบรม และศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ดมาแล้ว และมีความสนใจต่อโครงการวิจัยในเรื่องการการเพาะเห็ด

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกษตรกรหันมาเพาะเห็ดเพื่อการค้า คือต้องการเพิ่มรายได้ เห็ดมีราคาสูง ผู้บริโภคนิยมบริโภคเห็ดมากขึ้น ต้องการเพาะเพื่อบริโภคเอง ขั้นตอนการผลิตไม่ยุ่งยาก ได้รับการชักชวนจากผู้อื่น ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ การได้เข้าร่วมกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว ประกอบกับมีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด ต้องการประสบความสำเร็จ และต้องการเป็นต้นแบบให้กับผู้อื่น ทำการเพาะเห็ดมาแล้วประมาณ 1 ปี โดยทำเป็นอาชีพเสริม ความรู้ในการเพาะเห็ดนำมาจากผู้นำชุมชน การเข้ารับการฝึกอบรม และจากการศึกษาดูงาน

สำหรับเห็ดที่เพาะคือ เห็ดนางฟ้า โดยเพาะจำนวนประมาณ 2,000 ก้อน ต่อวัน มีโรงเรือนสำหรับการเพาะเห็ด 1 โรงเรือน ขนาดโรงเรือน 8x8 เมตร เกษตรกรไม่ได้ทำการผลิตอาหารวัน การผลิตหัวเชื้อเห็ด และการผลิตก้อนเชื้อเห็ดเอง แต่ทำการซื้อจากสมาชิกในกลุ่มที่ทำคือนางสุเทียน ใจเมลา เกษตรกรมีการใช้แรงงานในการเพาะเห็ด 1 คน โดยทำการเพาะเห็ดตลอดทั้งปี การรดน้ำดอกเห็ดฤดูฝน 1 ครั้ง ฤดูหนาว 2 ครั้ง สำหรับฤดูฝน 2 ครั้งต่อวัน รดน้ำโดยใช้สายยางที่มีฝักบัว แหล่งน้ำที่ใช้คือน้ำประปา เกษตรกรไม่มีการพ่นสารเคมีฆ่าแมลงก่อนนำเห็ดเข้าโรงเรือน และไม่พ่นสารเคมีเพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ ในโรงเรือนก่อนเริ่มเพาะเห็ด

วิธีการเก็บเห็ดที่ใช้คือใช้มือดึงออกมา จะเก็บดอกเห็ดเวลา 11.00 น.เมื่อเก็บผลผลิตแล้วก็จะทำการปรับปรุงโดยการตัดรากเห็ด เพื่อให้เห็ดดูสะอาด

เห็ดที่เกษตรกรเก็บแล้วไม่สามารถกำหนดราคาได้เองเพราะต้องจำหน่ายตามราคาของตลาด นอกจากนี้ราคายังผันแปรตามฤดูกาลคือถ้ามีเห็ดธรรมชาติออกมาจะทำให้เห็ดนางฟ้าที่เพาะไม่ได้ได้รับความนิยมจากผู้ซื้อ สำหรับวิธีการจำหน่ายเห็ดของเกษตรกรคือขายปลีกให้ลูกค้าในชุมชนและขายส่งให้กับพ่อค้าส่ง

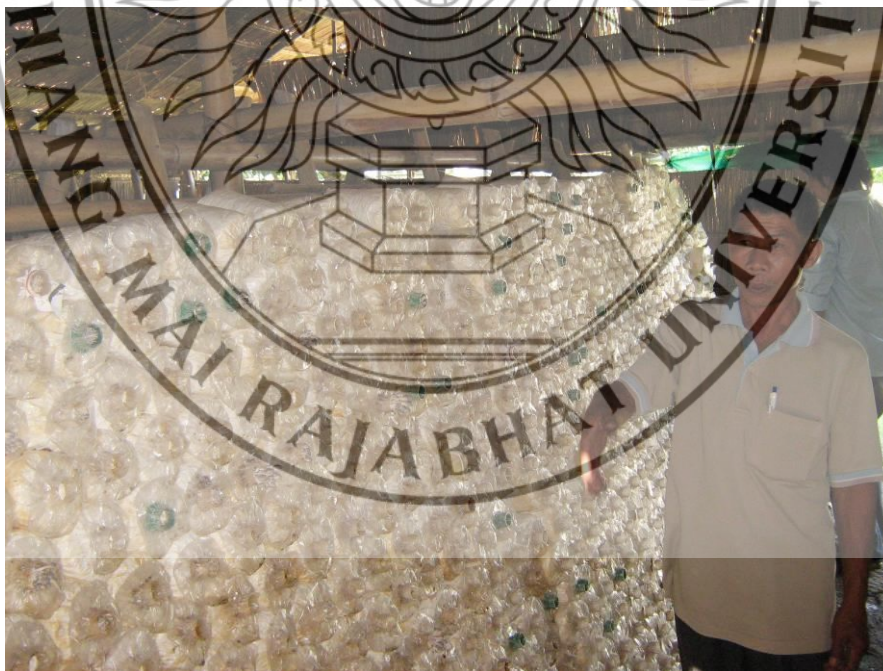
สำหรับในปีหน้า (2552) เกษตรกรต้องการจะเพาะเห็ดชนิดอื่นเพิ่มเติม โดยจะขยายกำลังการผลิตเพราะจะมีการสร้างโรงเห็ดเพิ่มขึ้น

เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ คือ เงินลงทุนในการเพาะเห็ด และความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการเพาะเห็ด

ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการเพาะเห็ดที่เกษตรกรพบ คือ ปัญหาด้านเงินทุน คือขาดแหล่งเงินทุน ต้นทุนการผลิตสูง สำหรับปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านแหล่งจำหน่ายเห็ด ปัญหาด้านการขนส่งผลผลิตเห็ด ปัญหาด้านการใช้สารเคมีป้องกัน โรคและแมลง ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และปัญหาด้านแหล่งน้ำนั้นเกษตรกรไม่พบปัญหาดังกล่าว

เกษตรกรต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการเพาะเห็ดเกี่ยวกับการดูแลเห็ด และต้องการไปศึกษาดูงานฟาร์มอื่นเกี่ยวกับการสร้างโรงเรือน และช่องทางการตลาด

* จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นมีผู้ระบุว่าเพาะเห็ดอยู่ 4 ราย แต่จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า มีอยู่ 2 รายเท่านั้นที่ทำการเพาะเห็ดเพื่อการค้า

ตอนที่ 5 ข้อมูลของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ

สมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้ามีจำนวนทั้งสิ้นสี่ราย ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบการปลูกผักปลอดสารพิษของแต่ละรายได้ ดังนี้

1. นายวิโรจน์ จีวี ปัจจุบันอายุ 58 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน เป็นแรงงานด้านการเกษตร 2 คน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนคือ 70,000 บาทต่อปี ซึ่งมาจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างเดียว ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 10 ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทำนา 5 ไร่ ทำไร่ 5 ไร่ สำหรับพื้นที่ดังกล่าวเป็นการเช่าทั้งหมด

สำหรับนายวิโรจน์ จีวี ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานานกว่า 35 ปี โดยไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่ม และเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมี 2 ส่วน คือเงินลงทุนของครอบครัว และเงินกู้ยืมในระบบ(มีดอกเบี้ย)

ปัจจุบันเกษตรกรเป็นผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า โดยมีความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสารพิษในระดับปานกลาง ซึ่งเคยเข้ารับการฝึกอบรม และศึกษาดูงานด้านปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว และมีความสนใจต่อโครงการวิจัยในเรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า คือต้องการเพิ่มรายได้ ต้องการปลูกเพื่อบริโภคเอง และการได้เข้าร่วมเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว โดยทำการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว 10 ปี สำหรับความรู้ที่ได้รับนั้นมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเข้ารับการฝึกอบรม จากสื่อสิ่งพิมพ์ และจากรายการโทรทัศน์

สำหรับผักปลอดสารพิษที่ปลูกประกอบด้วย ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว แตงกวา และมะระ โดยวิธีการที่ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษได้แก่ การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การปลูกผักในมุ้ง และการกำจัดศัตรูพืชด้วยสารสกัดจากพืช (เช่น สะเดา ตะไคร้หอม) มีการใช้แรงงานในปลูกผักปลอดสารพิษ 1 คน โดยทำการปลูกตลอดทั้งปี รดน้ำโดยตักน้ำจากคูน้ำที่ไหลผ่าน นอกจากนี้ยังอาศัยน้ำจากน้ำฝน และคลองส่งน้ำชลประทาน วิธีการเก็บผักที่ใช้คือใช้มือเด็ดออกมา เมื่อเก็บผลผลิตแล้วก็จะทำการปรับปรุงโดยการล้างทำความสะอาด เพื่อให้ผักดูดีมีคุณภาพ และนำมารับประทาน สำหรับผักปลอดสารพิษที่จำหน่ายนั้นยังไม่ได้มีการรับรองความปลอดภัยจากหน่วยงานใด

ผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรเก็บแล้วสามารถกำหนดราคาได้เองเพราะนำไปขายเองที่ตลาด นอกจากนี้บางครั้งยังมีพ่อค้ามารับถึงแปลงที่ปลูกราคาก็จะถูกกำหนดโดยพ่อค้า แต่ถ้าผลผลิตออกมามีคุณภาพจะแย่งกันมารับซื้อราคาก็จะสูงขึ้น สำหรับในปีหน้า (2552) เกษตรกรจะยังคงปลูกผักชนิดเดิม ในพื้นที่เดิม เพราะพื้นที่การเกษตรมีจำกัดไม่สามารถขยายเพิ่มได้อีก

เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ คือ ด้านเมล็ดพันธุ์ ความรู้ด้านโรคพืช สำหรับปัญหาที่พบในการปลูกผักปลอดสารพิษของเกษตรกร คือ แมลงรบกวน โรคพืช และราคาของผลผลิตตกต่ำ

ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการปลูกผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรพบ คือ ปัญหาด้านการผลิตที่พบการเกิดภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง การพบโรคระบาด และมีแมลงศัตรูพืชมาก ส่วนปัญหาด้านเงินทุน คือ ขาดแหล่งเงินทุน ต้นทุนการผลิตสูง สำหรับปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันโรคและแมลง คือ การขาดความรู้ในการใช้สารเคมี แมลงดื้อยา และสารเคมีมีราคาแพง สำหรับปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ พบปัญหาวัสดุในการปลูกผักราคาแพง สำหรับปัญหาด้านแหล่งจำหน่ายปัญหาด้านการขนส่งผลผลิตผัก และปัญหาแหล่งน้ำเกษตรกรไม่พบปัญหา

เกษตรกรต้องการเข้ารับการฝึกอบรมการปลูกผักปลอดสารพิษเกี่ยวกับขั้นตอนการปลูกผักปลอดสารพิษให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องการไปศึกษาดูงาน โดยต้องการไปดูวิธีการปลูกของคนอื่นว่าทำอย่างไร เพื่อนำที่พบมาปรับปรุงการปลูกผักปลอดสารพิษของตัวเอง

2. นายพรหม ใจเมลา ปัจจุบันอายุ 57 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 7 คน เป็นแรงงานด้านการเกษตร 3 คน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนคือ 200,000 บาทต่อปี ซึ่งมาจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเฉลี่ย 30,000 บาท ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 10 ไร่ โดยแบ่งเป็นพื้นที่ทำนาประมาณ 3 ไร่ ทำไร่ 6 ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ๆ 1 ไร่ สำหรับพื้นที่ดังกล่าวเป็นของตนเองทั้งหมด

สำหรับนายพรหม ใจเมลา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานานกว่า 40 ปี โดยไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่ม และเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือเงินลงทุนของครอบครัว และกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัจจุบันเกษตรกรเป็นผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า โดยมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับปานกลาง ซึ่งเคยเข้ารับการฝึกอบรม และเคยไปศึกษาดูงานด้านการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว และมีความสนใจต่อโครงการวิจัยด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า คือต้องการรายได้เพิ่ม ต้องการปลูกเพื่อบริโภคเอง ได้เข้าร่วมกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว ต้องการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค ต้องการเป็นต้นแบบให้กับคนอื่น และเหตุผลด้านสุขภาพ โดยทำการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว 3 ปี สำหรับความรู้ที่ได้รับนั้นมาจากผู้นำชุมชน การเข้ารับการฝึกอบรม จากสื่อสิ่งพิมพ์ จากรายการโทรทัศน์ จากรายการวิทยุ และจากการศึกษาดูงาน

สำหรับผักปลอดสารพิษที่ปลูกประกอบด้วย กระบี่ ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง ผักชีหอม ต้นหอม และโหระพา โดยวิธีการที่ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษได้แก่ การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยพืชสด การใช้ปุ๋ยหมัก การใช้ปุ๋ยคอก การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การกำจัดศัตรูพืชด้วยสารสกัด (เช่น สะเดา ตะไคร้หอม) การปลูกพืชป้องกันแมลง และการใช้กาวดักแมลง มีการใช้แรงงานในปลูกผักปลอดสารพิษ 2 คน โดยทำการปลูกตลอดทั้งปี รดน้ำโดยใช้สปริงเกอร์ และใช้สายยางที่มีฝักบัว แหล่งน้ำที่ใช้คือน้ำบาดาล และน้ำบ่อ วิธีการเก็บผักที่ใช้คือใช้มือเด็ดออกมา เมื่อเก็บผลผลิตแล้วก็จะมีการปรับปรุงผักโดยการล้างน้ำ และเก็บใบเน่าออก สำหรับผักปลอดสารพิษที่จำหน่ายนั้นยังไม่ได้มีการรับรองความปลอดภัยจากหน่วยงานใด

ผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรเก็บแล้วไม่สามารถกำหนดราคาได้เองเพราะขึ้นอยู่กับราคาตลาด การจำหน่ายผักปลอดสารพิษจะขายปลีกด้วยตนเองที่ตลาด สำหรับในปีหน้า (2552) เกษตรกรจะปลูกผักชนิดอื่นเพิ่ม เพราะต้องการเพิ่มรายได้ และการใช้สปริงเกอร์ทำให้สะดวกมากขึ้น ซึ่งเพิ่มพื้นที่ในการปลูกมากขึ้นเพื่อเพิ่มผลผลิต

ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการปลูกผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรพบ คือ ปัญหาด้านการผลิตที่พบ คือการขาดความรู้ในการปลูก การเกิดภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง การเกิดโรคระบาด และมีแมลงศัตรูพืชมาก ส่วนปัญหาด้านการเงินคือ ขาดแหล่งเงินทุน และต้นทุนการผลิตมีราคาสูง สำหรับปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันโรคและแมลง คือขาดความรู้ในการใช้สารเคมี แมลงดื้อยา และสารเคมีมีราคาแพง และปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ พบเรื่องเมล็ดพันธุ์ มีราคาแพง บางครั้งพบการปนเปื้อนเชื้อรา และวัสดุมีราคาแพง สำหรับปัญหาด้านแหล่งจำหน่าย การขนส่งผลผลิตผัก และปัญหาด้านแหล่งน้ำ เกษตรกร ไม่พบปัญหา

เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ คือ การจัดจำหน่าย การอบรมให้ความรู้ทางวิชาการ และการรับรองคุณภาพสินค้า

3. นางสาวทองเพียร ทายะติ ปัจจุบันอายุ 52 ปี สถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน เป็นแรงงานด้านการเกษตร 2 คน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนคือ 100,000 บาทต่อปี ซึ่งมาจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเฉลี่ย 100,000 บาท ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 9 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ปลูกมันฝรั่งประมาณ 8 ไร่ และพื้นที่พักอาศัยและทำการเกษตรปลูกผักปลอดสารพิษประมาณ 1 ไร่ สำหรับพื้นที่ดังกล่าวเป็นของตนเอง 5 ไร่เช่า 4 ไร่

สำหรับนางสาวทองเพียร ทายะติ ประกอบอาชีพเกษตรกรมานานกว่า 30 ปี โดยมีการจ้างแรงงานเพิ่มในการปลูกมันฝรั่ง แต่สำหรับการปลูกผักปลอดสารพิษใช้แรงงานในครัวเรือนไม่มีการจ้าง และเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือเงินลงทุนของครอบครัว กู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกู้จากกลุ่มออมทรัพย์แม่บ้านด้วย

ปัจจุบันเกษตรกรเป็นผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า โดยมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับปานกลาง ซึ่งเคยเข้ารับการฝึกอบรม และเคยไปศึกษาดูงานด้านการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว เกษตรกรมีความสนใจต่อโครงการวิจัยด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า คือต้องการเพิ่มรายได้ และต้องการปลูกเพื่อบริโภคเอง โดยทำการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว 5 ปี สำหรับความรู้ที่ได้รับนั้นมาจากผู้นำชุมชน การเข้ารับการฝึกอบรม จากสื่อสิ่งพิมพ์ และจากรายการโทรทัศน์

สำหรับผักปลอดสารพิษที่ปลูกประกอบด้วย ถั่วฝักยาว มะเขือม่วง และกระเพรา โดยวิธีการที่ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษได้แก่ การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยหมัก การใช้ปุ๋ยคอก การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การกำจัดศัตรูพืชด้วยสารสกัด (เช่น สะเดา ตะไคร้หอม) และการปลูกพืชป้องกันแมลง มีการใช้แรงงานในปลูกผักปลอดสารพิษ 2 คน โดยทำการปลูกตลอดทั้งปี รดน้ำโดยตักจากร่องน้ำมารด แหล่งน้ำที่ใช้คือคลองส่งน้ำชลประทาน วิธีการเก็บผักที่ใช้คือใช้ทั้งมีดตัดและมีมือดึงออกมา เมื่อเก็บผลผลิตแล้วก็จะไม่มีการปรับปรุงผักแต่อย่างใด สำหรับผักปลอดสารพิษที่จำหน่ายนั้นยังไม่ได้มีการรับรองความปลอดภัยจากหน่วยงานใด แต่จะมีการตรวจโดยแม่ค้า และตรวจที่ตลาดที่นำไปจำหน่าย

ผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรเก็บแล้วไม่สามารถกำหนดราคาได้เองเพราะขึ้นอยู่กับแม่ค้าที่มารับซื้อไปขายปลีก การจำหน่ายผักปลอดสารพิษจะมีแม่ค้ามารับซื้อที่แปลงปลูก สำหรับในปีหน้า (2552) เกษตรกรจะยังคงปลูกผักชนิดเดิมเพราะเป็นผักที่ขายได้ดีอยู่แล้ว ในพื้นที่เดิม

เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ คือ ด้านเงินลงทุน การให้ความรู้ทางวิชาการเป็นระยะ

ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการปลูกผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรพบ คือ ปัญหาด้านการผลิตที่ยังขาดความรู้ในการปลูก การเกิดภัยธรรมชาติ เช่นน้ำท่วม ฝนแล้ง การพบโรคระบาด และมีแมลงศัตรูพืชมาก ส่วนปัญหาด้านเงินทุน คือขาดแหล่งเงินทุน ต้นทุนการผลิตสูง โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและยา มีราคาแพงมาก ปัญหาการใช้สารเคมี พบแมลงดื้อยา และสารเคมีมีราคาแพง สำหรับปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ พบเรื่องเมล็ดพันธุ์หายาก มีราคาแพง บางครั้งพบการปนเปื้อนเชื้อราด้วยวัสดุในการปลูกผักราคาแพง และปัญหาด้านแหล่งน้ำ บางครั้งขาดแหล่งน้ำในหน้าแล้ง สำหรับปัญหาด้านแหล่งจำหน่ายไม่พบเนื่องจากมีแม่ค้ามารับซื้อถึงที่ และปัญหาด้านการขนส่งผลผลิตผักก็ไม่พบเช่นเดียวกัน

เกษตรกรต้องการได้รับการฝึกอบรมการปลูกผักปลอดสารพิษ และอยากให้มาอบรมบ่อย ๆ

4. นางนวลศรี ใจตารักษ์ ปัจจุบันอายุ 51 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 3 คน เป็นแรงงานด้านการเกษตร 2 คน รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนคือ 96,000 บาทต่อปี ซึ่งมาจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเฉลี่ย 36,000 บาท ปัจจุบันเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้น 1 ไร่ ทำการปลูกผักปลอดสารพิษ สำหรับพื้นที่ดังกล่าวเป็นของตนเองทั้งหมด

สำหรับนางนวลศรี ใจตารักษ์ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานานกว่า 30 ปี โดยไม่มีการจ้างแรงงานเพิ่ม และเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือเงินลงทุนของครอบครัว

ปัจจุบันเกษตรกรเป็นผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า โดยมีความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับปานกลาง ซึ่งเคยเข้ารับการฝึกอบรม และเคยไปศึกษาดูงานด้านการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว เกษตรกรมีความสนใจต่อโครงการวิจัยด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกษตรกรหันมาปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า คือเหตุผลด้านสุขภาพ และเพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น โดยทำการปลูกผักปลอดสารพิษมาแล้ว 2 ปี สำหรับความรู้ที่ได้รับนั้นมาจากการเข้ารับการฝึกอบรม และจากการศึกษาดูงาน

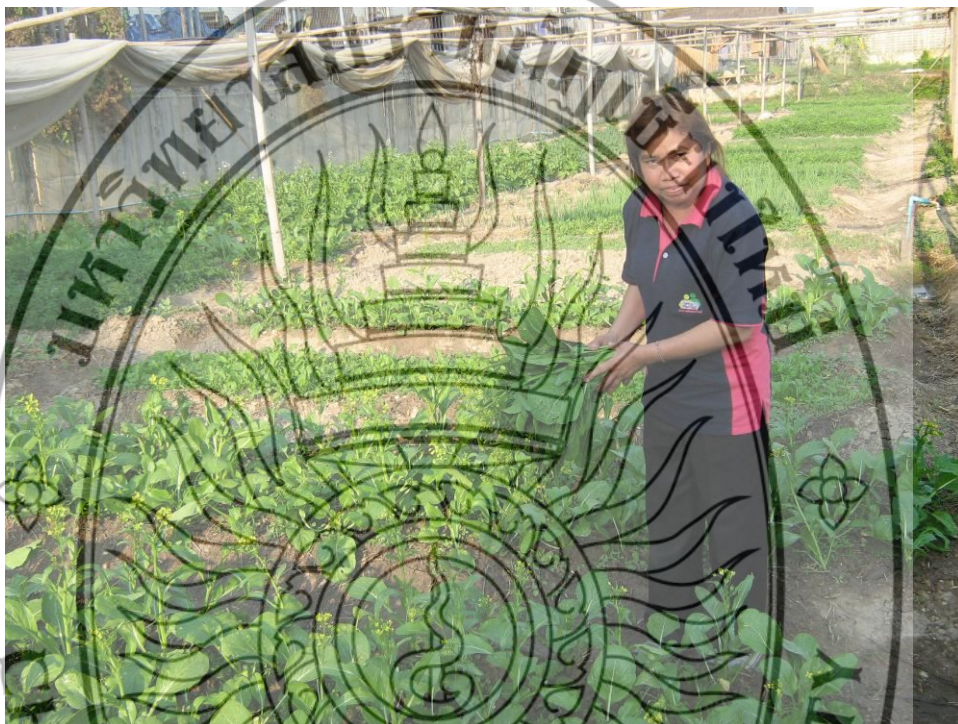
สำหรับผักปลอดสารพิษที่ปลูกประกอบด้วย คะน้า ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง พริก ผักชีหอม ต้นหอม มะเขือเทศ และถั่วฝักยาว โดยวิธีการที่ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษได้แก่ การปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยหมัก การใช้ปุ๋ยคอก และการใช้ปุ๋ยชีวภาพ การกำจัดศัตรูพืชด้วยสารสกัด (เช่น สะเดา ตะไคร้หอม) มีการใช้แรงงานในปลูกผักปลอดสารพิษ 2 คน โดยทำการปลูกตลอดทั้งปี รดน้ำโดยใช้บัวรดน้ำและใช้สายยางที่มีฝักบัว แหล่งน้ำที่ใช้คือคลองส่งน้ำชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติ วิธีการเก็บผักที่ใช้คือใช้ทั้งมีดตัด เมื่อเก็บผลผลิตแล้วก็จะไม่มีการปรับปรุงผักแต่อย่างใด สำหรับผักปลอดสารพิษที่จำหน่ายนั้นยังไม่ได้มีการรับรองความปลอดภัยจากหน่วยงานใด

ผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรเก็บแล้วสามารถกำหนดราคาได้เองเพราะผักเป็นที่ต้องการของตลาด การจำหน่ายผักปลอดสารพิษจะขายปลีกให้กับลูกค้าในชุมชน ขายปลีกด้วยตนเองที่ตลาด และขายให้กับพ่อค้าส่งที่มารับซื้อที่แปลงปลูก สำหรับในปีหน้าเกษตรกรจะยังคงปลูกผักชนิดเดิม เพราะเป็นผักที่ขายได้ดีอยู่แล้ว โดยจะสลับแปลงที่ใช้ในการปลูก ซึ่งจะใช้พื้นที่ในการปลูกเท่าเดิม

ปัญหาด้านต่าง ๆ ในการปลูกผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรพบ คือ ปัญหาด้านการผลิตที่พบคือการเกิดโรคระบาด และมีแมลงศัตรูพืชมาก สำหรับปัญหาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ พบเรื่องเมล็ดพันธุ์ มีราคาแพง และบางครั้งพบการปนเปื้อนเชื้อราด้วย สำหรับปัญหาด้านแหล่งเงินทุน ปัญหาด้านแหล่งจำหน่ายผัก ปัญหาด้านการขนส่งผลผลิตผัก ปัญหาด้านการใช้สารเคมีป้องกันโรคและแมลง และปัญหาด้านแหล่งน้ำไม่พบว่ามีปัญหา

เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ คือ การอบรมให้ความรู้ทั่วไปในการปลูก ผักปลอดสารพิษ การดูแล วิธีการปลูก และการป้องกันแมลง

* จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นมีผู้ระบุว่าปลูกผักปลอดสารพิษจำนวน 7 ราย แต่จากการ สัมภาษณ์เชิงลึกพบว่ามีผู้ 4 รายเท่านั้นที่ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า

ภาพกิจกรรมการจัดโครงการเวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตและ
ผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม

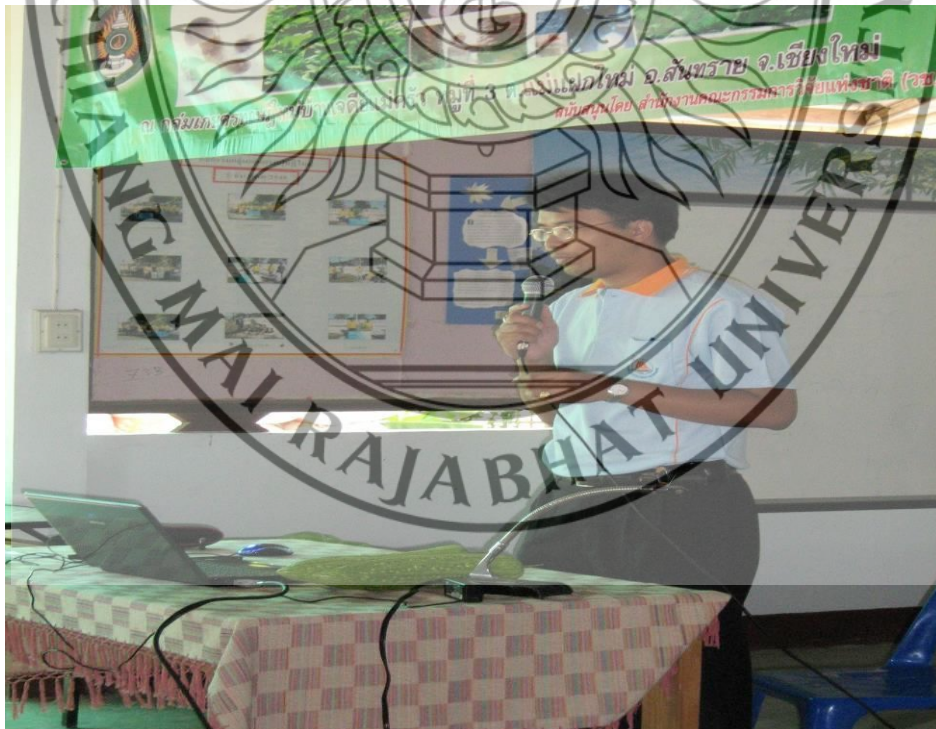
1. ป้ายโครงการเวทีชาวบ้าน : ศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตและผักปลอด
สารพิษแบบมีส่วนร่วม

2. ผู้เข้าร่วมโครงการเวทีชาวบ้านลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม

3. ผู้วิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยและโครงการ

4. ผู้ช่วยนักวิจัยเก็บข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการเวทีชาวบ้าน

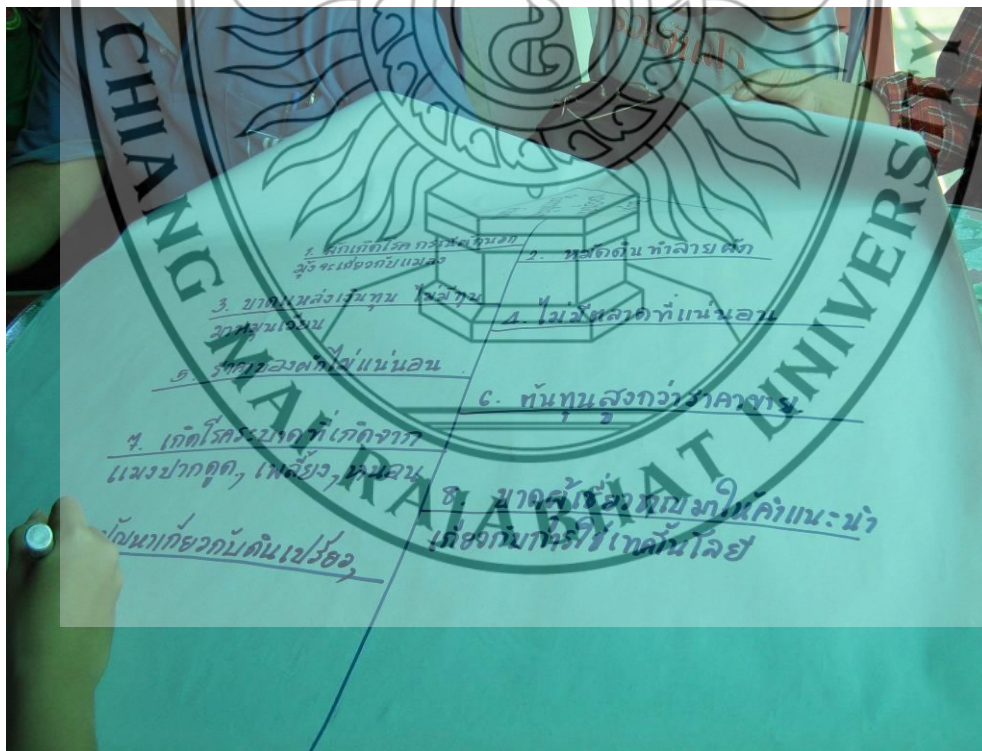
5. ผู้เข้าร่วมโครงการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อสรุปปัญหา และความต้องการของกลุ่ม

6. ผู้เข้าร่วมโครงการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อสรุปปัญหา และความต้องการของกลุ่ม

7. ข้อมูลบางส่วนที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม

2. การให้ความรู้ด้วยการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ

จากการจัดโครงการ “เวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม” เมื่อวันอาทิตย์ที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมานั้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ สมาชิกเกษตรกรกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ได้ทบทวนรูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมที่กลุ่มได้ดำเนินการมาว่าเป็นอย่างไร และต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาด้านรูปแบบการผลิตอย่างไรบ้าง สำหรับด้านการปลูกผักปลอดสารพิษนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการจัดเวทีชาวบ้านที่ได้รับมาเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ วันอาทิตย์ที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ณ ศาลาประชุมประจำหมู่บ้านและโรงเรียนกวมังสาธิตเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว มีความรู้ความเข้าใจในการปลูกผักปลอดสารพิษมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษ และพัฒนาการปลูกผักปลอดสารพิษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีการจัดฝึกอบรม

1. การบรรยายและอธิบายวิธีวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมจากผู้วิจัย
2. วิทยากรการบรรยายเนื้อหา สาริต
3. การฝึกปฏิบัติการปลูกผักปลอดสารพิษ
4. การแนะนำการปฏิบัติโดยวิทยากร
5. การสรุปเนื้อหา
6. การตอบข้อซักถามและปัญหา

สรุปผลการประเมินการฝึกอบรมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม
“เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่ม	22	71.0
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม	9	29.0
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ระบุว่า เป็นสมาชิกกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว” คิดเป็นร้อยละ 71.0 และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 29.0

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	21	67.7
ชาย	10	32.3
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.7 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32.3

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
30 ปี หรือต่ำกว่า	3	9.7
31 – 40 ปี	6	19.3
41 – 50 ปี	8	25.8
51 – 60 ปี	12	38.7
มากกว่า 60 ปี	2	6.5
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	3	9.7
สมรส	26	83.9
หย่าร้าง หรือหม้าย	2	6.4
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 83.9 รองลงมามีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 9.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	3	9.7
ประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6	15	48.4
มัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3	5	16.1
มัธยมศึกษาปีที่ 4 – ปีที่ 5	2	6.4
มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. หรือเทียบเท่า	3	9.7
อนุปริญญาตรี / ปวส. หรือเทียบเท่า	3	9.7
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมาเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 16.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
2,500 บาทต่อเดือน หรือต่ำกว่า	8	25.8
2,501 – 5,000 บาทต่อเดือน	10	32.2
5,001 – 7,500 บาทต่อเดือน	6	19.4
7,501 – 10,000 บาทต่อเดือน	4	12.9
มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	3	9.7
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีรายได้ 2,501 – 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 32.2 รองลงมา มีรายได้ 2,500 บาทต่อเดือน หรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 25.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้

แหล่งที่มาของรายได้	จำนวน	ร้อยละ
จำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร (ไม่รวมการเลี้ยงสัตว์)	14	45.2
เลี้ยงสัตว์	12	38.7
ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	11	33.5
รับจ้างทั่วไป	10	32.3
สมาชิกในครัวเรือน	3	9.7
ให้เช่าทรัพย์สิน	2	6.5
ส่วนแบ่งจากเงินรายได้ของกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”	2	6.5

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร (ไม่รวมการเลี้ยงสัตว์) คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาได้จากการเลี้ยงสัตว์ 38.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
จะนำความรู้ที่ได้รับไปปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคในครัวเรือน	30	96.8
จะนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้ผู้อื่น	18	58.1
จะนำความรู้ที่ได้รับไปปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการค้า	13	41.9

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.8 รองลงมาจะนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้กับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 58.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผักปลอดสารพิษก่อนเข้ารับการฝึกอบรม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	3	9.7
มาก	7	22.5
ปานกลาง	14	45.2
น้อย	6	19.4
น้อยที่สุด	1	3.2
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษก่อนเข้ารับการฝึกอบรมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ผักปลอดสารพิษหลังเข้ารับการฝึกอบรม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	6	19.4
มาก	18	58.1
ปานกลาง	7	22.5
รวม	31	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษหลังเข้ารับการฝึกอบรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

หัวข้อและเนื้อหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
ประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	4.29	0.864	มาก
โทษของการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี	4.19	0.910	มาก
การทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	4.13	0.885	มาก
การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ	4.13	0.763	มาก
ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ	4.10	0.870	มาก
การใช้พืชสมุนไพรกำจัดศัตรูพืช	4.10	0.790	มาก
วิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ	3.94	0.892	มาก
การดูแลและบำรุงรักษาดิน	3.84	0.860	มาก
เทคนิคการปลูกผักปลอดสารพิษหรือผักกางมุ้ง	3.74	0.773	มาก
ความรู้เกี่ยวกับดิน	3.42	1.025	ปานกลาง
รวม	4.00	0.661	มาก

โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากหัวข้อและเนื้อหาของการอบรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.661 สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากหัวข้อและเนื้อหาของการอบรมที่จัดอยู่ในระดับมาก คือ ประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ โทษของการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี การทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ความรู้เกี่ยวกับผักปลอดสารพิษ การใช้พืชสมุนไพรกำจัดศัตรูพืช วิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ การดูแลและบำรุงรักษาดิน เทคนิคการปลูกผักปลอดสารพิษ หรือผักกางมุ้ง สำหรับหัวข้อและเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับดินนั้นผู้เข้าอบรมระบุว่าได้รับประโยชน์ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อ
โครงการฝึกอบรม

ประเด็นประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึงพอใจ
วิทยากร	4.55	0.568	มากที่สุด
การรับลงทะเบียนและการต้อนรับ	4.52	0.570	มากที่สุด
การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	4.35	0.755	มาก
หัวข้อและเนื้อหา	4.26	0.631	มาก
เอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.26	0.682	มาก
สถานที่จัดฝึกอบรม	4.19	0.703	มาก
การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม	4.16	0.934	มาก
บรรยากาศการฝึกอบรม	4.16	0.779	มาก
รูปแบบการจัดกิจกรรม	4.10	0.700	มาก
อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม	4.10	0.746	มาก
ระยะเวลาการฝึกอบรม	3.84	0.934	มาก
ช่วงเวลาที่จัดฝึกอบรม	3.77	0.956	มาก
รวม	4.20	0.509	มาก

โดยภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.509 สำหรับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฝึกอบรมที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิทยากร และการรับลงทะเบียนและการต้อนรับ นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมยังระบุว่ามีความพึงพอใจในระดับมากในประเด็นเกี่ยวกับ การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม หัวข้อและเนื้อหา เอกสารประกอบการฝึกอบรม สถานที่จัดฝึกอบรม การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม รูปแบบการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม และช่วงเวลาที่จัดฝึกอบรม

สรุปผลโครงการฝึกอบรมเทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว (ร้อยละ 71.0) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 67.7) ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 38.7) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 83.9) มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 (ร้อยละ 48.4) มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 2,501 – 5,000 บาท (ร้อยละ 32.2) รายได้ส่วนใหญ่มาจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร (ร้อยละ 45.2) มาเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อจะนำความรู้ที่ได้รับไปปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคในครัวเรือน (ร้อยละ 96.8) โดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อยู่ระดับปานกลาง (ร้อยละ 45.2) แต่หลังเข้ารับการฝึกอบรมแล้วส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 58.1) และที่ระบุว่ามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุดมีร้อยละ 19.4 ซึ่ง หัวข้อและเนื้อหาการฝึกอบรมผู้เข้าอบรมเห็นว่าได้รับประโยชน์ในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) โดยหัวข้อเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ หัวข้อประโยชน์ของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.29) หัวข้อโทษของการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี (ค่าเฉลี่ย 4.19) และหัวข้อการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.13) ตามลำดับ และสำหรับระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมต่อโครงการภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วิทยากร (ค่าเฉลี่ย 4.55) การรับลงทะเบียนและการต้อนรับ (ค่าเฉลี่ย 4.52) และ การบริการเรื่องอาหารและเครื่องดื่ม (ค่าเฉลี่ย 4.35) ตามลำดับ

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและ
วิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ

1. ผู้วิจัยอธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมต่อผู้เข้าร่วมโครงการ

2. ผู้เข้าร่วมโครงการลงทะเบียน

3. วิทยาการบรรยายเนื้อหา

4. ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมฟังการบรรยายจากวิทยากร

5. วิทยากรนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการปลูกผักกางมุ้ง

6. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากรและผู้วิจัยถ่ายรูปร่วมกันหลังสาธิตเสร็จสิ้น

7. วิทยากรนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ

8. วิทยากรนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมสาธิตการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

9. กองปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพที่ได้จากการสาธิตและฝึกปฏิบัติ

10. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบแบบประเมินผลโครงการฝึกอบรม

11. ผู้วิจัยกล่าวสรุปและขอบคุณผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม

3. การให้ความรู้ด้วยการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด

จากการจัดโครงการ “เวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม” เมื่อวันอาทิตย์ที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมานั้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ สมาชิกเกษตรกรกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ได้ทบทวนรูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมที่กลุ่มได้ดำเนินการมาว่าเป็นอย่างไร และต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาด้านรูปแบบการผลิตอย่างไรบ้าง สำหรับด้านการเพาะเห็ดนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการจัดเวทีชาวบ้านที่ได้รับมาเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด วันอาทิตย์ที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2552 ณ ศาลาประชุมประจำหมู่บ้านเจดีย์แม่ครัวและโรงเพาะเห็ดสาธิต เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว มีความรู้ความเข้าใจในการเพาะเห็ดมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเพาะเห็ดได้ และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนารูปแบบการเพาะเห็ดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีการจัดฝึกอบรม

1. การบรรยายและอธิบายวิธีวัดอุปสงค์ของการฝึกอบรมจากผู้วิจัย
2. การบรรยายเนื้อหา สาริต
3. การฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ด
4. การแนะนำการปฏิบัติโดยวิทยากร
5. การสรุปเนื้อหา
6. การตอบข้อซักถามและปัญหา

สรุปผลการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม
“เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่ม	26	54.2
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม	22	45.8
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ระบุว่า เป็นสมาชิกกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว” คิดเป็นร้อยละ 54.2 และไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 45.8

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	30	62.5
ชาย	18	37.5
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.5 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.5

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
30 ปี หรือต่ำกว่า	4	8.3
48 – 40 ปี	6	12.5
41 – 50 ปี	17	35.4
51 – 60 ปี	19	39.6
มากกว่า 60 ปี	2	4.2
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	4	8.3
สมรส	41	85.4
หย่าร้าง หรือหม้าย	3	6.2
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 85.4 รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	5	10.4
ประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6	24	50.0
มัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3	7	14.6
มัธยมศึกษาปีที่ 4 – ปีที่ 5	3	6.2
มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. หรือเทียบเท่า	6	12.5
อนุปริญญาตรี / ปวส. หรือเทียบเท่า	2	4.2
ปริญญาตรี	1	2.1
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาเป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 14.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
2,500 บาทต่อเดือน หรือต่ำกว่า	26	54.2
2,501 – 5,000 บาทต่อเดือน	13	27.1
5,001 – 7,500 บาทต่อเดือน	4	8.3
7,501 – 10,000 บาทต่อเดือน	2	4.2
มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	3	6.2
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีรายได้ 2,500 บาทต่อเดือน หรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมา มีรายได้ 2,501 – 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้

แหล่งที่มาของรายได้	จำนวน	ร้อยละ
จำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร	20	41.7
รับจ้างทั่วไป	19	39.6
ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	15	31.2
เลี้ยงสัตว์	8	16.7

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาได้จากการรับจ้างทั่วไป 39.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
จะนำความรู้ที่ได้รับไปเพาะเห็ดเพื่อบริโภคในครัวเรือน	45	93.8
จะนำความรู้ที่ได้รับไปเพาะเห็ดเพื่อการค้า	18	37.5
จะนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้ผู้อื่น	8	16.7

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่จะนำความรู้ที่ได้รับไปเพาะเห็ดเพื่อบริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมาจะนำความรู้ที่ได้รับไปเพาะเห็ดเพื่อการค้า คิดเป็นร้อยละ 37.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 49 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การเพาะเห็ดก่อนเข้ารับการฝึกอบรม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	-	-
มาก	6	12.5
ปานกลาง	16	33.3
น้อย	14	29.2
น้อยที่สุด	12	25.0
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดก่อนเข้ารับการฝึกอบรมในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 29.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 50 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าอบรมจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การเพาะเห็ดหลังเข้ารับการฝึกอบรม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	4	8.3
มาก	24	50.0
ปานกลาง	19	39.6
น้อย	1	2.1
รวม	48	100.0

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดหลังเข้ารับการฝึกอบรมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมามีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 51 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อ
ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

หัวข้อและเนื้อหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความคิดเห็น
การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	4.13	0.761	มาก
การสาธิตการเพาะเห็ดแบบต่าง ๆ	4.10	0.778	มาก
การผลิตเชื้อเห็ดแบบง่าย	4.00	0.825	มาก
การเพาะเห็ดฟางแบบกลางแจ้ง (กองเตี้ย)	4.02	0.838	มาก
เทคนิคการเพาะเห็ด	3.79	0.824	มาก
การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก (ก้อนเห็ด)	3.71	0.849	มาก
การดูแลรักษาผลผลิต	3.71	0.743	มาก
การเก็บเกี่ยวผลผลิต	3.69	0.748	มาก
การเพิ่มคุณภาพผลผลิต	3.65	0.758	มาก
การเพิ่มปริมาณผลผลิต	3.50	0.744	ปานกลาง
รวม	3.83	0.591	มาก

โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากหัวข้อและเนื้อหาของการอบรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.591 สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากหัวข้อและเนื้อหาของการอบรมที่จัดอยู่ในระดับมาก คือ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า การสาธิตการเพาะเห็ดแบบต่าง ๆ การผลิตเชื้อเห็ดแบบง่าย การเพาะเห็ดฟางแบบกลางแจ้ง (กองเตี้ย) เทคนิคการเพาะเห็ด การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก (ก้อนเห็ด) การดูแลรักษาผลผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการเพิ่มคุณภาพผลผลิต สำหรับหัวข้อและเนื้อหาการเพิ่มปริมาณผลผลิตนั้นผู้เข้าอบรมระบุว่าได้รับประโยชน์ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 52 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อ
โครงการฝึกอบรม

ประเด็นประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ความพึงพอใจ
วิทยากร	4.75	0.484	มากที่สุด
หัวข้อและเนื้อหา	4.48	0.545	มาก
การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม	4.42	0.613	มาก
การรับลงทะเบียนและการต้อนรับ	4.40	0.707	มาก
การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม	4.37	0.703	มาก
เอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.29	0.582	มาก
บรรยากาศการฝึกอบรม	4.21	0.617	มาก
รูปแบบการจัดกิจกรรม	4.19	0.607	มาก
อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม	4.13	0.761	มาก
สถานที่จัดฝึกอบรม	4.06	0.633	มาก
ช่วงเวลาที่จัดฝึกอบรม	4.06	0.727	มาก
ระยะเวลาการฝึกอบรม	4.00	0.825	มาก
รวม	4.28	0.413	มาก

โดยภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อโครงการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.413 สำหรับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฝึกอบรมที่จัดอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิทยากร นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมยังระบุว่ามีความพึงพอใจในระดับมากในประเด็นเกี่ยวกับ หัวข้อและเนื้อหา การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม การรับลงทะเบียนและการต้อนรับ การบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม เอกสารประกอบการฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม รูปแบบการจัดกิจกรรม อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมสถานที่จัดฝึกอบรม ช่วงเวลาที่จัดฝึกอบรม และระยะเวลาการฝึกอบรม

สรุปผลโครงการอบรมเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด

ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว (ร้อยละ 54.2) และเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.5) ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 39.6) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 85.4) มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6 (ร้อยละ 50.0) มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 2,500 บาท (ร้อยละ 54.2) รายได้ส่วนใหญ่มาจากการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร (ร้อยละ 41.7) มาเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อจะนำความรู้ที่ได้รับไปเพาะเห็ดเพื่อบริโภคในครัวเรือน (ร้อยละ 93.8) ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 33.3) แต่เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมแล้วส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 50.0) ด้านความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อประโยชน์ของหัวข้อและเนื้อหาที่อบรมโดยภาพรวมเห็นว่ามีประโยชน์ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.83) ซึ่งหัวข้อเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า (ค่าเฉลี่ย 4.13) การสาธิตการเพาะเห็ดแบบต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 4.10) และการผลิตเชื้อแบบง่าย (ค่าเฉลี่ย 4.00)

สำหรับระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมโครงการภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.28) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมสูงสุด 3 อันดับแรก คือ วิทยากร (ค่าเฉลี่ย 4.75) หัวข้อและเนื้อหา (ค่าเฉลี่ย 4.48) และ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย 4.42) ตามลำดับ

ภาพกิจกรรมโครงการอบรมเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด

1. ผู้วิจัยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม

2. วิทยากรบรรยายเนื้อหา

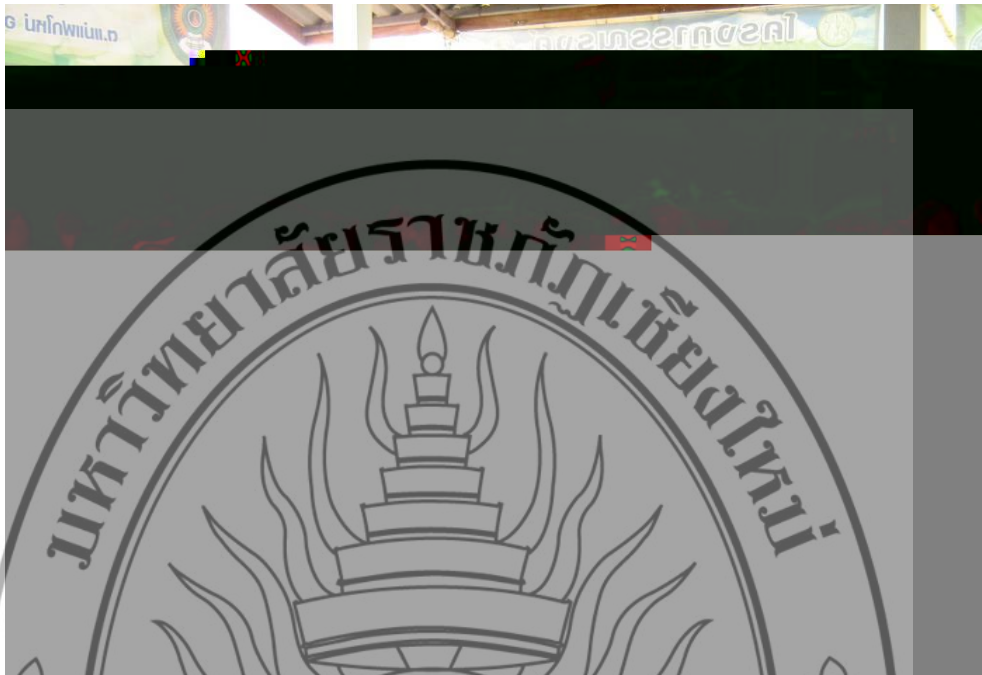
3. ผู้เข้าร่วมโครงการฟังการบรรยายจากวิทยากร

4. วิทยากรบรรยายและแสดงตัวอย่างการทำเซตเห็ดแบบง่าย

5. ผู้เข้าร่วมโครงการฟังการบรรยายจากวิทยากร

6. วิทยากรอธิบายขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ดฟาง

7. วิทยาการบรรยายขณะทำการสาธิตการเพาะเห็ดฟาง

8. วิทยาการบรรยายขณะทำการสาธิตการเพาะเห็ดฟาง

9. ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ดฟางแบบกองเตี้ย

10. ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ดฟางแบบกองเตี้ย

11. ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ดฟางแบบกองเตี้ย

12. ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัติการเพาะเห็ดฟางแบบกองเตี้ย

13. ผู้วิจัยมอบก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าให้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อใช้ในการสาธิตและฝึกปฏิบัติ

14. วิทยากรอธิบายและสาธิตการจัดเรียงก้อนเชื้อเห็ดในโรงเรือนสาธิต

15. ผู้วิจัยมอบก้อนเชื้อเห็ดฟางให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อนำไปฝึกปฏิบัติ

4. การเสริมความรู้ด้วยการจัดโครงการติดตามผลด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

จากการจัดโครงการ “เวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม” เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้สมาชิกเกษตรกรกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ได้ทบทวนรูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมที่กลุ่มได้ดำเนินการมาว่าเป็นอย่างไร และต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาด้านรูปแบบการผลิตอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยจะได้นำมาประกอบการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนารูปแบบการผลิตของให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่ม หลังจากทราบปัญหาและความต้องการของสมาชิกสำหรับด้านการปลูกผักปลอดสารพิษนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการจัดเวทีชาวบ้านที่ได้รับมาเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “เทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ” เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว ในวันอาทิตย์ที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ณ ศาลาประชุมประจำหมู่บ้านเจดีย์แม่ครัวและ โรงเรียนก่างมั่งสาธิต หมู่ที่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ และได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “เทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด” เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว ในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนารูปแบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มและความต้องการของตลาด เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2552 ณ ศาลาประชุมประจำหมู่บ้านเจดีย์แม่ครัวและโรงเรียนก่างมั่งสาธิต หมู่ที่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ. สันทราย จ.เชียงใหม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องดำเนินการโครงการติดตามผลด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ วันที่ 15,16,18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เพื่อติดตามความก้าวหน้าหลังจากการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น เพื่อรับทราบปัญหา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนารูปแบบการผลิตผลิตภัณฑ์เห็ดและผักปลอดสารพิษ ของกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเพาะเห็ดและปลูกผักปลอดสารพิษมากขึ้น และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนารูปแบบการเพาะเห็ดและปลูกผักปลอดสารพิษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

1. ดำเนินการติดตามกลุ่มเป้าหมายและอธิบายวัตถุประสงค์ของการติดตามผลจากผู้วิจัย
2. สอบถามปัญหา และให้ข้อเสนอแนะแก่สมาชิก
3. การตอบประเด็นข้อซักถามและปัญหาของเกษตรกร โดยวิทยากร
4. สรุปข้อมูลจากการติดตามจากสมาชิกแต่ละราย

สรุปผลโครงการติดตามผลด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

1. รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	นายพรหม ไชเมคา	เลขที่ 102 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
2	นางทองเพียร ทายะดี	เลขที่ 65 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
3	นายประจักษ์ ใจดารักษ์	เลขที่ 171/1 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
4	นางบานเย็น บุญห่าน	เลขที่ 4 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
5	นายโรจน์ จิวิ	เลขที่ 92 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
6	นายฤทธิ เป้งพรม	เลขที่ 90 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
7	นางเป็ง ใจแถม	เลขที่ 181 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
8	นางเหมยกลาง แซ่ลี	เลขที่ 73 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
9	นายพิภรณ์ วิชาษา	เลขที่ 79 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
10	นายจรัส ทนตรง	เลขที่ 46 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
11	นางศศิธร สมนึก	เลขที่ 345 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
12	นางชนิดา แสงอินทร์	เลขที่ 24 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
13	นางแสงเดือน อินตะ	เลขที่ 35/1 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
14	นางจันทร์ตา ลัดดาเยี่ยม	เลขที่ 37 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
15	นายดี หินแสง	เลขที่ 117 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
16	นายเอช ดันตะละ	เลขที่ 86 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
17	นางสุธรรม ปัญญาวิลาส	เลขที่ 19/3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
18	นางสุเทียน ใจเมคา	เลขที่ 53 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่
19	นายสมเกียรติ หน่อแก้ว	เลขที่ 24 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่
20	นายจินดา ใจคำ	เลขที่ 60 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ. เชียงใหม่

สรุปผลการติดตามเกี่ยวกับปัญหาที่เกษตรกรพบและการให้คำแนะนำปรึกษาจากวิทยากร

ปัญหาด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ สามารถสรุปได้ดังนี้ ปัญหาตัวหมัดดิน/หมัดกระโดด กัดกินใบพืชทำให้เกิดความเสียหายไม่สวยงาม ปัญหาโรคเหี่ยวเหี่ยว/เหี่ยวบนดิน โรคเน่าคอดิน ทำให้พืชตายขณะจะให้ผลผลิตทำให้ผลผลิตตกต่ำ ปัญหาเพลี้ยไฟกัดกินทำลายพืชผลเสียหาย ปัญหาแมลงหวี่ขาวกัดกินทำลายพืชผลเสียหาย ปัญหาแมลงปากดูดกัดกินทำลายพืชผลเสียหาย และปัญหาไรแดงกัดกินทำลายพืชผลเสียหาย การให้คำแนะนำของวิทยากร ให้ใช้สารสกัดจากพืชสมุนไพร เช่น เมล็ดและใบน้อยหน่า สะเดา ข่า ไพร ผสมในสูตรต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหารโรคและแมลงที่พบ

ปัญหาการเพาะเห็ด สามารถสรุปได้ดังนี้ เพาะเห็ดฟางแล้วไม่ออกเนื่องจากคลุมกองเห็ดไม่มิด ปัญหาเพาะเห็ดฟางแล้วออกไม่มาก และปัญหาเพาะเห็ดฟางแล้วมีปลวก มด และแมลงรบกวน การให้คำแนะนำของวิทยากร ให้ควบคุมอุณหภูมิของกองเห็ดให้อยู่ประมาณ 32-35 องศาเซลเซียส โดยใช้พลาสติกคลุมให้มิด แล้วปิดทับด้วยฟางข้าวหรือวัสดุอื่น ๆ เพื่อไม่ให้กองเห็ดสัมผัสแสงแดดโดยตรง และหมั่นตรวจสอบอุณหภูมิของกองเห็ดอยู่เสมอถ้าร้อนเกินไปก็ให้เปิดระบายอากาศบ้าง สำหรับกรณีที่เกิดออกน้อยเนื่องจากช่วงเวลาที่เพาะคือเดือนมกราคมนั้นอากาศเย็นทำให้ไม่เหมาะแก่การเจริญเติบโตของเห็ดฟาง ส่วนเรื่องแมลงรบกวนให้ป้องกันตั้งแต่ก่อนเพาะโดยขุดดินตากไว้แล้วขุดคุ้ยน้ำรอบ ๆ แปลงเห็ด แต่ถ้าเป็นมดให้ใช้น้ำผสมผงซักฟอกราดบริเวณทางเดินของมด

ภาพกิจกรรมการติดตามผลด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

1. การเก็บผลผลิตผักปลอดสารพิษในมุ้งตาข่ายของนายพรหม ใจเมตตา

2. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนางเหมยกลาง แซ่ลี้

3. วิทยาการให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนายวิโรจน์ จีวี

4. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนางสาวทองเพียร ทายะติ

5. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนายดี หินแสง

6. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนายเอช ต้นตะละ

7. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนายพิจารณ์ วิชาษา

8. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนายพรหม ใจเมลา

10. การเก็บผลผลิตผักปลอดสารพิษของนายพรหม ใจเมคา

11. ผลผลิตผักปลอดสารพิษของนายพรหม ใจเมคา

11. วิทยากรให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษให้กับนางเป็ง ใจแหม

12. ผลผลิตเห็ดฟางจากแปลงของนายพรหม ใจเมคา

13. วิทยาการแนะนำการเพาะเห็ดฟางนายพรหม ใจเมลา

14. วิทยาการให้คำแนะนำการเพาะเห็ดแก่นางสุเทียน ใจเมลา

15. ผลผลิตการเพาะเห็ดฟางของนางศศิธร สมนึก

16. ผลผลิตผักปลอดสารพิษของนางชนิดา แสงอินทร์

17. ผลผลิตผักปลอดสารพิษของนางบานเย็น บุญห่าน

18. แปลงผักปลอดสารพิษของนายประจักษ์ และนางนวลศรี ใจตารักษ์

19. วิทยากรแนะนำการเพาะเห็ดฟางให้กับนางเหมยกลาง แซ่ลี้

5. การเสริมความรู้ด้วยการจัดโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

จากการจัดโครงการ “เวทีชาวบ้านศึกษารูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วม” เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้สมาชิกเกษตรกรกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ได้ทบทวนรูปแบบ ปัญหา และความต้องการด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษแบบมีส่วนร่วมที่กลุ่มได้ดำเนินการมาว่าเป็นอย่างไร และต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาด้านรูปแบบการผลิตอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยจะได้นำมาประกอบการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนารูปแบบการผลิตของให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่ม หลังจากทราบปัญหาและความต้องการของสมาชิกสำหรับด้านการปลูกผักปลอดสารพิษนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการจัดเวทีชาวบ้านที่ได้รับมาเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “เทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ” เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว ในวันอาทิตย์ที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ณ ศาลาประชุมประจำหมู่บ้านเจดีย์แม่ครัวและโรงเรียนก่างมั่งสาธิต หมู่ที่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ และได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “เทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด” เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ บ้านเจดีย์แม่ครัว ในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนารูปแบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มและความต้องการของตลาด เมื่อวันอาทิตย์ที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2552 ณ ศาลาประชุมประจำหมู่บ้านเจดีย์แม่ครัวและโรงเพาะเห็ดสาธิต หมู่ที่ 3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ และได้จัดโครงการติดตามผลด้านการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษ เมื่อวันที่ 15, 16 และ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ที่ผ่านมาเพื่อติดตามความก้าวหน้าหลังจากการฝึกอบรม เพื่อรับทราบปัญหา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนารูปแบบการผลิตผลิตภัณฑ์เห็ดและผักปลอดสารพิษ

ดังนั้นเพื่อให้สมาชิกของกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว ต.แม่แฝกใหม่ อ. สันทราย จ.เชียงใหม่ ได้เห็นตัวอย่างจริงในการปลูกผักปลอดสารพิษ และการเพาะเห็ด จึงได้จัดโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ เพื่อให้สมาชิกนำความรู้และประสบการณ์ตรงที่ได้รับจากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษ และการเพาะเห็ด และพัฒนารูปแบบการเพาะเห็ดและปลูกผักปลอดสารพิษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินงาน

1. เกษตรกรศึกษาดูงานตามสถานที่ที่กำหนด
2. เกษตรกรสอบถามปัญหา
3. การตอบประเด็นข้อซักถามและปัญหาของเกษตรกรที่ศึกษาดูงาน โดยวิทยากร
4. สรุปผลการศึกษาดูงาน

ระยะเวลาและสถานที่ในการดำเนินการ

วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

กำหนดการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ วันพฤหัสบดีที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

7.30 – 8.00 น.	สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมการศึกษาดูงานพร้อมกันที่ทำการกลุ่มเกษตร ทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว
8.00 – 9.00 น.	เดินทางสู่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
9.00 – 12.00 น.	เข้ารับการฟังบรรยาย เรื่อง การผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษโดยวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากทางศูนย์ฯ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30 น.	เข้าเยี่ยมชมเกษตรกรตัวอย่างในโครงการเกษตรผสมผสาน ที่ได้รับการ ส่งเสริมและสนับสนุนจากทางศูนย์ฯ
14.30 – 16.00 น.	เข้าเยี่ยมชมเกษตรกรตัวอย่างในโครงการเพาะเห็ดเศรษฐกิจ ที่ได้รับ การส่งเสริมและสนับสนุนจากทางศูนย์ฯ
16.00 – 17.00 น.	เดินทางกลับสู่ บ้านเจดีย์แม่ครัว อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ โดยสวัสดิภาพ

สรุปผลโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

1. รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
1	นายพรหม ใจเมคา	เลขที่ 102 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
2	นางทองเพียร ทาษะติ	เลขที่ 65 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
3	นายประจักษ์ ใจตารักษ์	เลขที่ 171/1 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
4	นางบานเย็น บุญห่าน	เลขที่ 4 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
5	นายวิโรจน์ จีวี	เลขที่ 92 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
6	นายฤทธิ์ เป้งพรหม	เลขที่ 90 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
7	นางมุล วงค์จันทร์ตา	เลขที่ 69/3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
8	นางเหมยหลาง แซ่ลี	เลขที่ 73 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
9	นายพิจารณา วิภาษา	เลขที่ 79 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
10	นายจรัส คนตรง	เลขที่ 46 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
11	นางศศิธร สมนึก	เลขที่ 345 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
12	นางชนิตาภรณ์ ดันตะละ	เลขที่ 86/3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
13	นางแสงเดือน อินตะ	เลขที่ 35/1 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
14	นางจันทร์ตา ลัดดาเยี่ยม	เลขที่ 37 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
15	นายดี หินแสง	เลขที่ 117 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
16	นายทวีรัตน์ ใจขาว	เลขที่ 67/3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
17	นางสุธรรม ปัญญาวิลาส	เลขที่ 19/3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
18	นางสุเทียน ใจเมคา	เลขที่ 53 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
19	นายสมเกียรติ หน่อแก้ว	เลขที่ 24 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
20	นางบัวลอย วงค์ขัน	เลขที่ 25 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
21	นางนวลศรี ใจตารักษ์	เลขที่ 171/1 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่
		เชียงใหม่
22	นางกัลยา สิทธิ	เลขที่ 28 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
23	นายศรศักดิ์ วิริยะแสง	เลขที่ 66 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
24	นายมิตร บุญแล	เลขที่ 150 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
25	นางรัชนีวรรณ ปันโทง	เลขที่ 29/3 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่
26	นายจินดา ใจคำ	เลขที่ 60 ต.แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

สรุปผลการประเมินโครงการศึกษาดูงานการเพาะเห็ดและผักปลอดสารพิษ

ตารางที่ 53 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม
“เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่ม	26	100.0
ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานทั้งหมดระบุว่าเป็นสมาชิกกลุ่ม “เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว”
คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 54 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
-----	-------	--------

ชาย	12	46.2
หญิง	14	53.8
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.8 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.2

ตารางที่ 55 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
30 ปี หรือต่ำกว่า	-	-
31 – 40 ปี	6	23.1
41 – 50 ปี	8	30.8
51 – 60 ปี	9	34.6
มากกว่า 60 ปี	3	11.5
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
---------	-------	--------

โสด	1	3.8
สมรส	23	88.5
หย่าร้าง หรือหม้าย	2	7.7
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 88.5 รองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง หรือหม้าย คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 57 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	26.9
ประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6	12	46.3
มัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 3	3	11.5
มัธยมศึกษาปีที่ 4 – ปีที่ 5	1	3.8
มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช. หรือเทียบเท่า	2	7.7
อนุปริญญาตรี / ปวส. หรือเทียบเท่า	1	3.8
ปริญญาตรี	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมามีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 58 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาคุณงานจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่มีรายได้ / ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	1	3.8
2,500 บาท ต่อเดือน หรือต่ำกว่า	5	19.2
2,501 – 5,000 บาท ต่อเดือน	9	34.6
5,001 – 7,500 บาท ต่อเดือน	10	38.6
7,501 – 10,000 บาท ต่อเดือน	-	-
10,001 – 12,000 บาท ต่อเดือน	1	3.8
12,001 – 15,000 บาท ต่อเดือน	-	-
มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาคุณงานส่วนใหญ่มีรายได้ 5,100 – 7,500 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 38.6
รองลงมามีรายได้ 2,501 – 5,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 34.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 59 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดก่อนการศึกษาดูงาน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	-	-
มาก	5	19.2
ปานกลาง	13	50.0
น้อย	4	15.4
น้อยที่สุด	4	15.4
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดก่อนการศึกษาดูงานในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 60 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดหลังการศึกษาดูงาน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	5	19.2
มาก	12	46.2
ปานกลาง	8	30.8
น้อย	1	3.8
น้อยที่สุด	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดหลังการศึกษาดูงานในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 61 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ด

ระดับความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	5	19.2
มาก	15	57.7
ปานกลาง	6	23.1
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ดในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมา มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 23.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 62 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษก่อนการศึกษาดูงาน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	2	7.7
มาก	7	26.9
ปานกลาง	12	46.2
น้อย	4	15.4
น้อยที่สุด	1	3.8
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษก่อนเข้าศึกษาดูงานในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 26.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 63 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษหลังการศึกษาดูงาน

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	3	11.5
มาก	18	69.3
ปานกลาง	5	19.2
น้อย	-	-
น้อยที่สุด	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษหลังเข้าศึกษาดูงานในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 69.3 รองลงมาความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 64 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ

ระดับความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	5	19.2
มาก	16	61.6
ปานกลาง	4	15.4
น้อย	1	3.8
น้อยที่สุด	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานด้านการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมาความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 65 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้เข้าศึกษาคุณานที่มีต่อ
โครงการศึกษาคุณาน

หัวข้อและเนื้อหา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	ระดับ
		มาตรฐาน	ความคิดเห็น
ความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายของวิทยากร	4.42	0.703	พึงพอใจมาก
ความรู้ความสามารถของวิทยากร	4.38	0.571	พึงพอใจมาก
ความสะดวกสบายในการเดินทาง	4.31	0.788	พึงพอใจมาก
การให้คำแนะนำของวิทยากรประจำสถานี	4.27	0.604	พึงพอใจมาก
อาหารและเครื่องดื่ม	4.12	0.653	พึงพอใจมาก
การตอบปัญหาและข้อสงสัยของวิทยากร	4.08	0.744	พึงพอใจมาก
การดูงานในแต่ละสถานี	4.04	0.824	พึงพอใจมาก
ความเหมาะสมของวันและเวลาในการศึกษาคุณาน	3.85	0.881	พึงพอใจมาก
รวม	4.18	0.721	พึงพอใจมาก

โดยภาพรวมระดับความพึงพอใจผู้เข้าศึกษาคุณานที่มีต่อโครงการศึกษาคุณานอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.721 สำหรับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการศึกษาคุณานที่จัดอยู่ในระดับมาก คือ ความรู้ความสามารถของวิทยากร ความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายของวิทยากร การตอบปัญหาและข้อสงสัยของวิทยากร การดูงานในแต่ละสถานี การให้คำแนะนำของวิทยากรประจำสถานี ความเหมาะสมของวันและเวลาในการศึกษาคุณาน อาหารและเครื่องดื่ม และ ความสะดวกสบายในการเดินทาง

ตารางที่ 66 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าศึกษาดูงานจำแนกตามระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการศึกษาดูงานครั้งนี้ในภาพรวม

ระดับความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
พึงพอใจมาก	25	96.2
พึงพอใจปานกลาง	1	3.8
พึงพอใจน้อย	-	-
รวม	26	100.0

ผู้เข้าศึกษาดูงานส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการศึกษาดูงานครั้งนี้ภาพรวมในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 96.2 รองลงมามีระดับความพึงพอใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

สรุปผลโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

ผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานทุกคนเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว และเป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.8) ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 34.6) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 88.5) มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6 (ร้อยละ 46.3) มีรายได้ต่อเดือน 5,001-7,500 บาท (ร้อยละ 38.6) ผู้ร่วมศึกษาดูงานส่วนใหญ่ระบุว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดก่อนการศึกษาดูงานอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 50.0) และหลังการศึกษาดูงานส่วนใหญ่ระบุว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ดอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 46.2) และผู้ร่วมศึกษาดูงานด้านการเพาะเห็ดส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับประโยชน์ในระดับมาก (ร้อยละ 57.7)

สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษก่อนศึกษาดูงานของผู้ร่วมศึกษาดูงานส่วนใหญ่ระบุว่าอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.2) และหลังการศึกษาดูงานส่วนใหญ่ระบุว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 69.3) ซึ่งผู้ร่วมศึกษาดูงานส่วนใหญ่เห็นว่าได้รับประโยชน์ในระดับมาก (ร้อยละ 61.6) และผู้ร่วมศึกษาดูงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.2) มีระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการศึกษาดูงานครั้งนี้ภาพรวมในระดับมาก

ภาพกิจกรรมโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

1. เกษตรกรฟังคำบรรยายจากวิทยากร

2. วิทยากรนำชมการดำเนินงานของศูนย์ฯ

3. วิทยากรนำชมการดำเนินงานของศูนย์ ฯ

4. วิทยากรนำชมการดำเนินงานของศูนย์ ฯ

5. วิทยากรนำชมการดำเนินงานของศูนย์ ฯ

6. วิทยากรนำชมการดำเนินงานของศูนย์ ฯ เกี่ยวกับการเพาะเห็ด

7. วิทยากรนำชมการดำเนินงานของศูนย์ ฯ ในโรงเพาะเห็ด

8. เกษตรกรเข้าเยี่ยมชมการเพาะเห็ดหลินจือที่ได้รับการส่งเสริมจากศูนย์ ฯ

9. มอบของที่ระลึกแก่เจ้าของฟาร์มเพาะเห็ดที่เกษตรกรเข้าเยี่ยมชม

10. คณะผู้วิจัย และเกษตรกรที่ร่วมศึกษาดูงานถ่ายภาพร่วมกัน

สรุปภาพรวมด้านผลการพัฒนารูปแบบการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ

การดำเนินการวิจัยตั้งแต่การจัดกิจกรรมเวทีชาวบ้าน เพื่อรับทราบถึงรูปแบบ ปัญหา และความต้องการของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ ต่อจากนั้นก็มีการให้ความรู้กับกลุ่มเกษตรกร โดยการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในกลุ่มคือ เรื่องเทคนิคและวิธีการปลูกผักปลอดสารพิษ และเรื่องเทคนิคและวิธีการเพาะเห็ด โดยวิทยากรผู้ทรงวุฒิ เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้จากการบรรยาย การสาธิต และการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถนำไปทดลองปฏิบัติ และนำไปพัฒนารูปแบบการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษให้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพมากขึ้น และผู้วิจัยได้มีการติดตามและเสริมความรู้ด้านการผลิต รวมทั้งจัดโครงการศึกษาดูงานด้านการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษให้กับเกษตรกร เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษ ซึ่งเมื่อดำเนินครบตามแผนการวิจัยแล้วสามารถสรุปภาพรวมด้านผลการพัฒนารูปแบบการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษได้ดังนี้

1. ด้านการเพาะเห็ด มีการพัฒนาโดยการเพิ่มชนิดเห็ดที่เพาะคือเห็ดฟาง โดยเกษตรกรทดลองเพาะหลังจากฝึกอบรมพบว่าส่วนใหญ่ได้ผลดี
2. ด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ มีการพัฒนาโดยเกษตรกรบางส่วนได้ใช้เทคนิคการปลูกผักปลอดสารพิษโดยวิธีการกางมุ้ง การกำจัดแมลงศัตรูพืชด้วยสารสกัดชีวภาพ และผสมผสานกับวิธีการอื่นๆ
3. ด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์มีการบรรจุภัณฑ์ในถุงพลาสติก พร้อมกับติดสติ๊กเกอร์แสดงชื่อกลุ่มผู้ผลิตเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้บริโภค